

Kuntaliitto: Vaikuttava kumppani kunnille

Kuntaliiton strategia 2020

Strategian taustalla olevat muutosilmiöt

- Digitalisaatio
- Ilmastonmuutos
- Kaupungistuminen ja alueellinen erilaistuminen
- Eriarvoistuminen
- Demokratian murros ja uudet vaikuttamisen keinot

VISIO:
**Vaikuttava
kumppani
kunnille**

**KUNTA
LIITTO**

ARVOT: Askeleen edellä - Yhteistyötä yli rajojen - Avoin toimintakulttuuri

Kunta-alan visio:

Onnistuva Suomi tehdään lähellä

Kestävät ratkaisut hyvinvoinnin ja elinvoiman edistämiseksi syntyvät parhaiten alhaalta ylöspäin ja läheisyysperiaatteen mukaisesti. Kestävyys perustuu kunkin kunnan, seudun ja alueen omiin lähtökohtiin ja ominaispiirteisiin.

Kunnilla on riittävät taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset sekä vapaus tehtäviensä toteuttamiseen. Yhteiskunnassamme ymmärretään paikallisiin olosuhteisiin perustuvan harkinnan, kehittämisen ja innovaatioiden arvo.

Onnistuva Suomi on paikallisesti globaali, verkostoitunut ja älykkääseen teknologiaan nojaava hyvinvointiyhteiskunta, jossa asukkaat saavat osallistua ja vaikuttaa lähellä oleviin asioihin.

**Kunnat luovat perustan
asukkaidensa hyvälle elämälle.**

**Kuntaliitto tekee työtä, jotta
kunnat onnistuvat tehtävissään.**

Kuntaliiton missio

Arvot ja meille tärkeät toimintatavat

Askeleen edellä

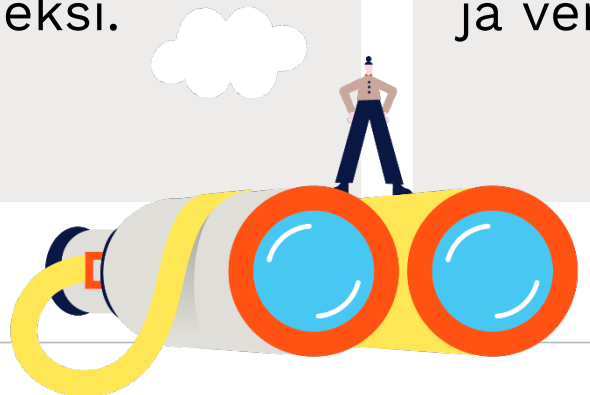
Ennakoimme yhdessä kuntien kanssa toimintaympäristön muutoksia. Tuotamme uudenlaisia ratkaisuja ja rohkeita avauksia kuntien toiminnan vahvistamiseksi.

Yhteistyötä yli rajojen

Rakennamme yhteistyötä ja vuoropuhelua Kuntaliiton, erilaisten kuntien ja eri toimialojen välillä. Olemme sillanrakentaja ja verkostoija.

Avoin toimintakulttuuri

Avoimuus synnyttää luottamusta. Avoin tieto lisää osaamista. Siksi teemme työtä avoimesti kuntien ja sidosryhmien kanssa. Viestimme avoimesti työstämme ja sen tuloksista.

Vaikuttava kumppani kunnille

1. VAIKUTTAVUUS ON KUNTIEN KESTÄVYYTTÄ

Kestävyydellä tarkoitamme taloudellisesti, sosiaalisesti, ekologisesti ja teknologisesti kestäviä kuntia ja palvelurakenteita.

2. VAIKUTTAVUUS ON SUUNNAN NÄYTTÄMISTÄ

Kuntaliitto toimii rohkeana ja ennakoivana isojen yhteiskunnallisten kysymysten esille nostajana ja suunnannäyttäjänä.

3. VAIKUTTAVUUS TEHDÄN ERILAISTUVILLE KUNNILLE

Kuntien erilaistuminen ja moniäänisyys huomioidaan yhä vahvemmin Kuntaliiton toiminnassa. Se edellyttää rohkeampaa segmentointia. Panostetaan kuntatyypiverkostojen toimintaan ja niiden fasilitointiin (suuret kaupungit, seutukaupungit, kehyskunnat sekä pienet ja harvaan asutut kunnat).

4. VAIKUTTAVUUS TEHDÄN VERKOSTOISSA

Hyödynnämme jäsenkuntien sekä erilaisten verkostojen ja sidosryhmiemme osaamista. Vahvistamme arvojen mukaista rajoja ylittävää toimintaa. Edistetään verkostomaista toimintaa ja tuetaan verkostojen tavoitteiden asetantaa.

5. VAIKUTTAVUUS VAATII UUDENLAISTA OSAAMISTA

Kuntaliitto on kuntien edunvalvonnan, asiantuntijatiedon, yhteiskehittämisen, verkostohallinnan ja näiden yhdistämisen huippuosaaja. Olemme muutoksia ennakoiva ja uudistumiskykyinen organisaatio, jossa voidaan hyvin.

6. VAIKUTTAVUUS VAATII VAKAATA TALOUTTA

Kuntaliiton talous on tasapainossa ja Kuntaliitto-konserni on vakavarainen.

1. Vaikuttavuus on kuntien kestävyyttä 1/2

Kestävyydellä tarkoitamme sosiaalisesti, taloudellisesti, ekologisesti ja teknologisesti kestäviä kuntia ja palvelurakenteita.

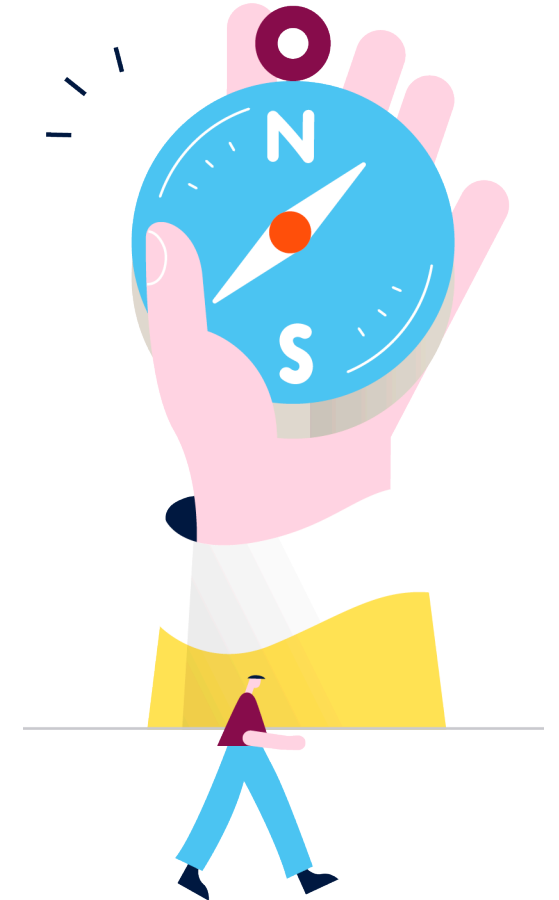
- **Sosiaalinen kestävyys:** Käynnistetään Sosiaalisesti kestävät kunnat –toimintakokonaisuus, jonka tavoitteena on vahvistaa kuntien sosiaalista kestävyyttä suunnittelemalla ja toteuttamalla ilmiöön liittyviä Kuntaliiton ratkaisuja ja toimenpiteitä. Teemaan kytketään mm. hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, monikulttuurisuuden, turvallisuuden, esteettömyyden sekä osallisuuden ja demokratian kehittämisen näkökulmat.
- **Taloudellinen kestävyys:** Laaditaan Kuntaliiton kuntatalouden kestävyysohjelma konkreettisine toimenpiteineen huomioiden mm. korjausvelan, infrarahoituksen sekä investointikyvyn näkökulmat sekä sisältäen myös pitkän tähtäyksen kehitysvaihtoehtojen tarkastelun. Kuntatalouden kestävyyttä vahvistetaan myös kehitystoiminnan keinoin tukemalla kuntien talouden tasapainottamisohjelmien laatimista, niiden toteuttamista sekä palveluverkkoselvityksiä.
- **Ekologinen kestävyys:** Toimintaedellytyksiä ja työkaluja kestävien yhdyskuntien rakentamisen ja ilmastonmuutoksen hillintään ja varautumiseen lisätään MRL:n kokonaisuudistuksen edunvalvonnassa, liikennekysymyksissä (liikenneveromalli) sekä kuntien ilmastotyön ja strategisen ilmastojohtamisen tukemisessa.
- **Teknologinen kestävyys:** Tuetaan erilaistuvien kuntien digikyvykkyyttä uusien toimintamallien, verkostotyön ja projektien avulla.
- Organisoidaan ja resursoidaan Kuntaliiton vastuut ja tehtävät kestävä kehityksen edistämiseksi (YK Agenda2030).

1. Vaikuttavuus on kuntien kestävyyttä 2/2

Kestävyydellä tarkoitamme sosiaalisesti, taloudellisesti, ekologisesti ja teknologisesti kestäviä kuntia ja palvelurakenteita.

- Vaikutetaan siihen, että sote-uudistus valmistellaan kuntien ja alueiden erilaisuus sekä kuntien vahva rooli huomioiden. Uudistuksessa on painotettava sote-palvelujen painopisteen siirtämistä peruspalveluihin ja ennaltaehkäisevään toimintaan sekä tietojärjestelmien yhteensovittamista.
- Vaikutetaan siihen, että kunnilla on tulevaisuudessa vahva rooli työllisyyspalvelujen järjestämisessä. Työhön kytketään myös kotouttamiseen ja elinvoimaan liittyvät näkökulmat.
- Koulutuspalvelujen järjestämisen kestävyys turvataan eriytyvässä kuntakentässä. Kehitetään koulutus palveluna –ratkaisuja, edistetään koulutusmuotojen yli meneviä toimintamuotoja sekä selvitetään koulutuksen rahoituksen muutosperusteet. Suunnitellaan ja toteutetaan oppivelvollisuuden korottamiseen liittyvä Kuntaliiton edunvalvonta ja tähän kytkeytyvät toimenpiteet.
- Käynnistetään kunnat, markkinat ja elinvoima –toimintakokonaisuus, jonka tavoitteena on vahvistaa kuntien toimintaedellytyksiä ja kyvykkyyksiä markkinoilla toimimiseen. Teemoina voidaan käsitellä esimerkiksi julkisen ja yksityisen kumppanuusmalleja, innovatiivisia hankintoja sekä yritysten yhteiskuntavastuuseen liittyviä kysymyksiä.

2. Vaikuttavuus on suunnan näyttämistä

Kuntaliitto toimii rohkeana ja ennakoivana isojen yhteiskunnallisten kysymysten esille nostajana ja suunnannäyttäjänä.

- Pyrimme uusiin strategisiin avauksiin, joissa katse on lähitulevaisuudessa tai pidemmällä: toteutamme proaktiivisia keskustelunavauksia, selvityksiä ja hankkeita sekä ennakoivaa edunvalvontaa.
- Ajamme kuntien etua yhteiskunnallisesti viestinnän avulla.
- Viestiminen on kaikkien kuntaliittolaisten rooli.

3. Vaikuttavuus tehdään erilaistuville kunnille

Kuntien erilaistuminen ja moniäänisyys huomioidaan yhä vahvemmin Kuntaliiton toiminnassa. Se edellyttää rohkeampaa segmentointia. Panostetaan kuntatyypiverkostojen toimintaan ja niiden fasilitointiin (suuret kaupungit, seutukaupungit, kehyskunnat sekä pienet ja harvaan asutut kunnat).

- Nostetaan viestinnällisesti esille eri kuntatyypeille tärkeitä teemoja ja Kuntaliiton toimintaa niissä.
- Kuntatyypiverkostojen koordinaattoreiden roolia kehitetään ja tuetaan asiakkuuksien hallinnan osaamisen näkökulmasta (key account manager).
- Luodaan uusi toimintamalli suurten kaupunkien tarpeisiin vastaamiseksi ja vahvaksi edunvalvonnan, kehittämisen ja kaupunkitutkimuksen alustaksi yhdessä kaupunkien kanssa. Laajennetaan suurten kaupunkien johdon ja Kuntaliiton johdon kahdenvälisiä tapaamisia kaupunkien toimialajohdon ja Kuntaliiton yksikköjohtajien välille. Tapaamisten agenda ja raportointia kehitetään.
- Laaditaan kokoava ja tulevaisuuteen luotaava selvitys yhteistyössä Kuntaliiton kumppanien ja kuntatyypiverkostojen kanssa siitä, mitä mahdollisuuksia ja haasteita kaupungistumisen ja alueellisen erilaistumisen eteneminen tuo koko Suomelle ja erilaisten kuntien toimintaedellytyksille.

4. Vaikuttavuus tehdään verkostoissa

Hyödynnämme jäsenkuntien sekä erilaisten verkostojen ja sidosryhmiemme osaamista. Vahvistamme arvojen mukaista rajoja ylittävää toimintaa. Edistetään verkostomaista toimintaa ja tuetaan verkostojen tavoitteiden asetantaa.

- Kuntaliiton uudella toimintamallilla kehitetään toimintaa yli yksikkörajojen ja kiinnitetään verkostoja ja kumppaneita yhä vahvemmin osaksi Kuntaliiton toimintaa.
- Hyvää kunta- ja konsernijohtamista tuetaan kokoamalla ja uudistamalla kuntajohtamisen palvelut yhä vaikuttavammaksi kokonaisuudeksi Kuntaliiton, FCG:n, Kevan ja KT:n välisenä yhteistyönä.
- Tiivistetään yhteistyötä FCG:n kanssa kirkastaaksemme ja kehitteäksemme palvelukokonaisuuksia ja -polkuja asiakaslähtöisesti konsernina.
- Kuntien sivistystoimen johdon, sote-johdon, teknisen toimialan johdon sekä talous-, hallinto- ja kehitysjohtajan verkostojen toimintaa sekä verkostojen vastuuhenkilöiden roolia kehitetään asiakkuuksien hallinnan näkökulmasta. Kehitetään sopimus pohjaista yhteistyötä kuntayhtymien kanssa.
- Tuetaan kuntien kansainvälistymiskehitystä hyödyntämällä ja yhdistämällä kuntien omia ja Kuntaliiton verkostoja.
- Kehitetään tapoja välittää Kuntaliitossa työn alla olevia ja työn alle tulossa olevia asioita ketterästi kuntatyypiverkostolle.

5. Vaikuttavuus vaatii uudenlaista osaamista

Kuntaliitto on kuntien edunvalvonnan, asiantuntijatiedon, yhteiskehittämisen, verkostohallinnan ja näiden yhdistämisen huippuosaaja. Olemme muutoksia ennakoiva ja uudistumiskykyinen organisaatio, jossa voidaan hyvin.

- Osaaminen on resurssi, joka kasvaa käytettäessä. Yhdessä käytettäessä se kasvaa kohisten. Kuntaliiton uudessa toimintamallissa yhdistetään eri yksiköiden ja tiimien osaaminen toisiinsa. Samalla yhdistetään substanssiosaaminen yleisiin osaamisiin.
- Tarjotaan korkealaatuisia johtamispalveluja kuntaliittolaisille.
- Kehitetään ja otetaan käyttöön uusi osaamisen johtamisen toimintamalli eri osa-alueineen: Strategisten kyvykkyyksien, substanssiosaamisen ja yleisen osaamisen määrittely. Osaamiskartoitukset ja osaamisen kehittämisalueiden tunnistaminen. Osaamisen hankkiminen, kehittäminen ja hyödyntäminen
- Työhyvinvoinnin kehittäminen, riskien tunnistaminen, yhtenäiset käytännöt ja viestintä.
- Kirkastetaan Kuntaliiton rooli tietotalona, kehitetään tietotuotteita ja käynnistetään uusi analytiikka-toiminto Kuntaliiton toimintaa tukevaksi kivijalaksi.

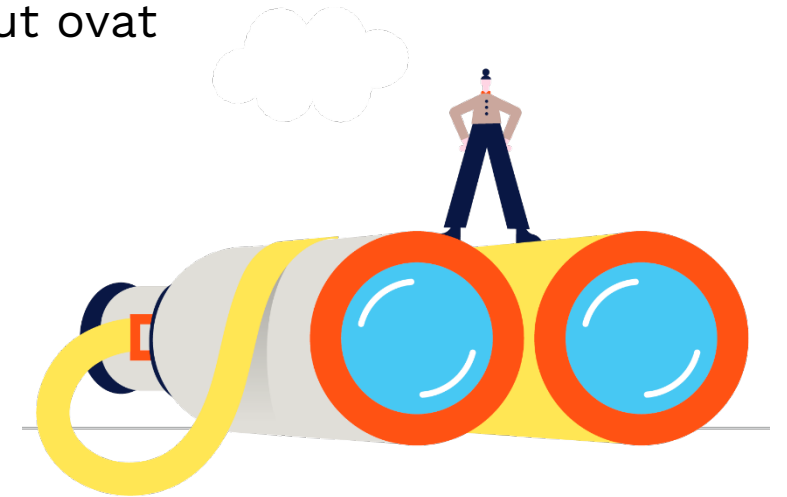

Vaikuttavuus vaatii vakaata taloutta

Kuntaliiton talous on tasapainossa ja Kuntaliitto-konserni on vakavarainen.

- Jäsenmaksut, sijoitusomaisuuden tuotot, avustukset ja myyntituotot kattavat käyttötalousmenot.
- Taloudenpito on selkeää ja ennustettavaa ja tarvittavat työkalut ovat kunnossa ja mahdollistavat taloustiedolla johtamisen.
- Talouden riskitietoisuutta lisätään
- Kuntaliitto harjoittaa aktiivista ja vastuullista konserni- ja omistajapolitiikkaa ja -ohjausta
- Ulkoisen rahoituksen varmistaminen mm. kuntakehittämiseen
- Resurssien vaikuttava kohdentaminen ja tarvittava priorisointi

Kuntaliitto: Vaikuttava kumppani kunnille

KUNTA LIITTO